

ข่าวและข้อติดพิจารณา

กลางปี 2550

เดอ: พอรัสท์ เฮอร์มิเทจ (วัดป่าสันติธรรม)

"ทำทุกอย่างด้วยจิตปล่อยวาง" พระอาจารย์ชา

อาตมาเขียนจดหมายข่าวครั้งสุดท้ายเมื่อวันขึ้นปีใหม่ และเวลานี้ก็เข้าฤดูร้อนแล้ว ที่จริงอาตมาไม่ได้วางแผนการเขียนไปเสียทีเดียว เพราะยังเขียนเรื่องราวต่างๆ ลงในบล็อกของอาตมาบ้าง แต่เชื่อว่าญาติโยมจะมีอินเทอร์เน็ตกันทุกคน และบางคนบอกว่าอ่านข่าวจากอินเทอร์เน็ตไม่เหมือนกับมีจดหมายข่าวไว้อ่านในมือ ดังนั้นหลังจากที่อาตมาตัดสินใจยกเลิกจดหมายข่าวที่ทำมาตั้ง 28 ปี อาตมาก็ได้เปลี่ยนใจใหม่และหันกลับมาทำจดหมายข่าวอีกต่อไป!

อาตมาเดินทางไปร่วมงานรำลึกถึงพระอาจารย์ชาที่เมืองไทยเป็นเวลา 2-3 สัปดาห์ทุกปี เกือบทุกครั้งจะมีคนพูดถึงการไปเมืองไทยช่วงนี้ว่าเป็นการไปฮอไลด์ของอาตมา ว่ากันตามจริงแล้ว อาตมาไม่เคยมีฮอไลด์กับเขาเลย อาตมาไม่เคยเชื่อในเรื่องฮอไลด์ และจะรู้สึกไม่สบายใจที่จะต้องเดินทางไปไหนสักแห่งโดยไม่มีอะไรทำ สมัยที่อาตมายังเป็นนักแสดง อาตมาไม่เคยทำใจได้ที่จะไปเยี่ยมหาเพื่อนฝูงโดยไม่มีเหตุผล แต่ปีนี้ทุกอย่างเปลี่ยนไปจากเดิม ปีนี้เป็นครั้งแรกในชีวิตที่อาตมามีวันหยุดพักผ่อนจริงๆ อาตมาเดินทางไปร่วมงานใหญ่ที่วัดหนองป่าพงเมื่อวันที่ 16 มกราคม เหมือนที่เคยทำมาทุกปี และท่านมณาไปก็ติดตามอาตมาไปด้วยเหมือนเช่น 2 ปีที่ผ่านมา อาตมาสามารถเดินเวียนเทียนรอบเจดีย์หลวงพ้อชาได้ครบ 3 รอบ แต่เท่าที่เจ็บอยู่ข้างนี้ยังคงสร้างปัญหาให้อาตมา อาตมาจึงรู้สึกเป็นบุญคุณอย่างยิ่งที่มีคนอุทิศหาเสียสละเวลามานวดให้ ซึ่งช่วยผ่อนคลายความเจ็บปวดของอาตมาไปได้มาก หลังงานฉลองเสร็จสิ้นลงแล้ว อาตมาและท่านมณาไปก็ได้เดินทางไปเยี่ยมเยียนเพื่อนเก่าและย้อนรอยรำลึกถึงความหลังยังสถานที่ที่อาตมาเคยทำหน้าที่ในช่วงพรรษาที่ 2 แต่เวลานี้สถานที่นั้นถูกปล่อยปละละเลยให้อยู่ในสภาพที่น่าอนาถใจยิ่ง อาตมากับท่านมณาไปนั่งเครื่อง

บินไปกรุงเทพฯ และต่อไปถึงเชียงใหม่เพื่อไปเยี่ยมชมวัดป่าสันติธรรมในจังหวัดลำพูน เราได้รับการต้อนรับอย่างดีที่วัดป่าสันติธรรม และได้ไปเที่ยวชมถ้ำใหญ่ที่ลึกลับซับซ้อนน่าตื่นใจ และเดินทางขึ้นเขาไปเที่ยวชมบริเวณจุดสูงสุดของเมืองไทย นอกจากนั้น เรายังได้ไปฉันอาหารที่บ้านของบ๊อบกับนี เสวก ที่เชียงใหม่ บ๊อบกับนีเคยมาที่วัดป่าของเราในช่วงที่ยังอาศัยอยู่ที่เมืองเซาธ์แธมป์ตัน จากนั้นเราเดินทางกลับกรุงเทพฯ และหยุดพักผ่อน มีผู้นิมนต์ให้เราไปพักผ่อนที่โรงแรมเล็กๆ ในเกาะภูเก็ต แต่ปรากฏว่าโรงแรมเล็กๆ นี้กลายเป็นรีสอร์ทที่มีบ้านพักเรียงรายหลายหลังแฝงกลมกลืนอยู่กับธรรมชาติแวดล้อมอย่างมีรสนิยม แต่หลังมีสระว่ายน้ำต่อเชื่อมกับทะเล เมื่อมองข้ามสระไปจะเห็นทิวทัศน์ห้องมหาสมุทรและเกาะเล็กเกาะน้อยเลยไกลออกไป เป็นทัศนียภาพที่งดงามมาก! ตลอดระยะเวลา 4 วันที่อาตมาพักผ่อนอยู่ที่นั่น เรื่องใหญ่ที่อาตมาจะต้องตัดสินใจมีอยู่อย่างเดียวก็คือ จะรับซาหรือกาแพตี

เมื่อเราเดินทางกลับมาถึงที่นี่ ทุกอย่างแตกต่างกันมาก เราพยายามที่จะดูแลปรับปรุงวัดของเราให้ดีที่สุด แต่ปัญหาใหญ่ของเราคือการขาดแคลนกำลังคน แต่นี่เป็นปัญหาที่ทำให้เราคิดและวิตกกังวลกันมาเป็นประจำนานแล้ว และทุกครั้งก็จะลงเอยด้วยการบอกกับตัวเองให้ลงมือทำงานต่อไปอย่างดีที่สุด เพราะไม่มีทางอื่นอีกแล้ว เราจึงตัดสินใจปรับปรุงวัดป่าของเราให้ดีขึ้นบ้าง ชั้นแรกก็คือทาสี ซึ่งใช้สีไปหลายแกลลอน ตามด้วยการเพาะปลูกดอกไม้ ซึ่งในเวลาต่อมาทำให้เรามีกระถางบรรจุดอกไม้สีสันสวยงามและหอมชื่นใจมากมาย สิ่งที่เป็นแรงจูงใจให้เราทาสีวัดของเรา คือ โรงแรม Sri Panwa ที่ภูเก็ต บ้านพักที่นั่นทาสีอิฐเทอร์ราโค้ดดำประกอบด้วยไม้สีน้ำตาล วัดป่าสันติธรรมในเวลานี้ก็ออกมาในลักษณะเดียวกัน – นับว่าดีทีเดียว เสียแต่ไม่มีวิวหรือสระว่ายน้ำต่อเชื่อมกับทะเล เพราะเราไม่มีปัญญาที่จะสร้างเลียนแบบขึ้นมาได้ เรามีงานทำสวนที่วัดป่ามากทีเดียว โดยเฉพาะเมื่อมี 2 ที่ที่จะต้องทำ ปัญหาสวนใหญ่อยู่ที่สัตว์หน้าขนที่เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ของเราที่มักจะกระโดดเข้ามากัดกินทุกอย่างที่เราปลูกไว้ เราจึงต้องปลูกดอกไม้ไว้ในกระถาง

เวลานี้โรงเรียนในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงวัดป่ากำลังเรียกร้องต้องการท่านมณาไปมากขึ้น บางครั้งท่านก็เดินทางไปให้ความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนาที่โรงเรียน บางครั้งครูก็พานักเรียนมารับฟังคำสอนที่วัดป่าของเรา เราอยากจะทำให้คุณได้เห็นจุดหมายจากแฟน ๆ ที่หลังไหลมาถึงท่าน! ท่านมณาไปยังได้เริ่มเดินทางไปสอนธรรมะให้กลุ่มชาวพุทธบ้านบุรีเป็นประจำทุกเดือน และมีส่วนร่วมในเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นของกลุ่มผู้นับถือศาสนาอื่นๆ ของมณฑลวอริคด้วย ใจเป็นสมาชิกคณะกรรมการสมาคมพุทธธรรมคนหนึ่งของเรา เธอกับสามีมีฟาร์มเล็กๆ ในพื้นที่ห่างไกลในเวลส์ตะวันตก และเมื่อเร็วๆ นี้ ท่านมณาไปได้ใช้เวลาปลีกวิเวกที่มีคุณค่าอย่างยิ่งระยะหนึ่งที่ฟาร์มแห่งนั้น

การออกจากวัดป่าสันติธรรมของอาตมาส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางไปที่เรือนจำต่างๆ แต่เมื่อต้นปีนี้ อาตมามีโอกาสพิเศษที่ได้เดินทางไปบรรยายที่อิมพีเรียล คอลเลจในช่วงเวลาเย็น รายการนี้จัดขึ้นโดยสมาคมชาวพุทธของมหาวิทยาลัยลอนดอน และสมาคมชาวพุทธของอิมพีเรียล คอลเลจ อาตมาได้เพื่อนใหม่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนจีนจากรายการนี้ และได้พบพวกเขาอีกครั้งเมื่อเดินทางไปบรรยายที่พุทธวิหารในลอนดอนในงานทำบุญวันวิสาขบูชา และพบกันอีกครั้งในงานสงฆ์พระพุทธรูปที่วัด Fo Guang ในลอนดอน ซึ่งจัดขึ้นทุกปีที่เลสเตอร์สแควร์ 2-3 สัปดาห์ต่อมา กัลยาณมิตรกลุ่มนี้ได้เดินทางมาที่วัดป่าของเรา และนำอาหารจำนวนมากมาถวายพระ พวกเขาได้ช่วยกันทำความสะอาดวัดในช่วงเวลาบ่ายขณะที่ช่างนอกฝนกำลังตกลงมาอย่างไม่ขาดสาย

เมื่อเดือนพฤษภาคม เราได้จัดประชุมคณะสงฆ์พุทธศาสนิกนิกายเถรวาทในอังกฤษ (Theravada Buddhist Sangha in the UK) ที่วัดพุทธวิหารในลอนดอน อาตมาารู้สึกว่าพระพุทธรูปศาสนาที่มีจุดแข็งอยู่อย่างหนึ่ง นั่นก็คือ นับตั้งแต่ครั้งพุทธกาลมาแล้ว ยังไม่เคยมีบุคคลหรือองค์การใดที่สามารถอ้างอำนาจเหนือชาวพุทธทั้งหมดได้ และนี่เป็นความจริงสำหรับชุมชนสงฆ์ด้วย แม้ว่าเราจะต้องตกลงกันในเรื่องจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ แต่อาตมาหวังว่าอย่างน้อยคณะ

สงฆ์พุทธศาสนานิกายเถรวาทในอังกฤษ จะช่วยให้การติดต่อสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างสงฆ์ดีขึ้น และทำให้เราสามารถพิจารณาทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเราและกับพุทธศาสนานิกายเถรวาทในประเทศนี้ อาตมาหวังที่จะได้ประชุมกันอีกในเดือนกันยายน

บางครั้งจะมีผู้ตั้งคำถามหรือปัญหาที่เป็นข้อสมมติฐานกับเรา ในฤดูร้อนปีนี้อาตมาได้รับฟังเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับหญิงมีครรภ์ที่ท้องลูกแฝด แพทย์วินิจฉัยว่ามีปัญหาบางอย่างที่จะทำให้แม่และทารกทั้ง 2 ต้องเสียชีวิตหากไม่ทำแท้งทารกไป 1 คน เราควรจะทำอย่างไร คุณอาจทำแท้งเด็กไป 1 คน หรือไม่ต้องทำอะไรเลย แต่การไม่ทำอะไรเลยจะเหมือนกับการตัดสินใจทำอะไรบางอย่างหรือเปล่า อาตมาคิดว่าไม่เหมือนกัน การที่คุณตัดสินใจทำอะไรบางอย่างย่อมจะมีผลอย่างไรอย่างหนึ่งเกิดขึ้นแน่นอน แต่เมื่อคุณไม่ทำอะไรเลย ซึ่งอาจเป็นเพราะคุณไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ผลที่ออกมาไม่ได้เกิดจากการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ผลกรรมจึงแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง หากคุณตัดสินใจว่าจะต้องทำแท้งเด็ก เด็กก็จะเสียชีวิตแน่นอน และถึงแม้คุณจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการตัดสินใจ คุณก็ต้องแบกรับความรับผิดชอบในการตายของเด็กทารกผู้นั้นด้วย แต่หากคุณไม่ทำอะไรเลย คุณก็ไม่ต้องรับผิดชอบโดยตรง นอกจากนี้ คุณยังไม่รู้ด้วยว่าเหตุการณ์ภายหน้าจะเป็นเช่นไร อาตมาจะขอยกตัวอย่างหนึ่งเรื่อง พวกคุณก็รู้ว่าอาตมารักสัตว์ ในห้องของอาตมาเวลานี้มีสุนัขกำลังคลอดลูกนอนหลับอยู่ 2 ตัว และข้างนอกห้องมีไก่ตัวผู้ 1 ตัวกับตัวเมีย 2 ตัวที่อาตมาเลี้ยงไว้ เมื่อสิบปีก่อนอาตมามีสุนัขพันธุ์เทอเรียตัวเล็กๆ ชื่อโทบี้ เวลานั้นโทบี้อายุมากแล้ว วันหนึ่งโทบี้ไม่สบายมาก ทุกครั้งที่ทานอะไรเข้าไป โทบี้จะต้องอาเจียนออกมา เราจึงพาโทบี้ไปหาสัตวแพทย์ที่มีประสบการณ์ เขาได้ตรวจสอบอะไรหลายอย่างและบอกอาตมาว่าถึงเวลาที่โทบี้จะต้องไปแล้ว เขาเห็นว่าอาตมาไม่เห็นด้วย แต่เขาต้องการที่จะ 'ทำอะไรสักอย่าง' เพื่อช่วยให้โทบี้จากโลกไป อาตมาไม่ยอมให้เขาทำเช่นนั้นและได้นำโทบี้กลับมาที่วัด อาตมาตัดสินใจยกเลิกรายการต่างๆ ที่จะต้องทำในสัปดาห์นั้น และได้ใช้เวลาดูแลโทบี้เพื่อกล่าวอำลา วันนั้นเป็นวันอังคาร พอถึงวันพฤหัสบดี ขณะที่อาตมากำลังยื่นไข่เจียวที่เหลืองให้ฮอสการ์ สุนัขอีกตัวหนึ่ง ทันใดนั้นโทบี้ก็กระโดดขึ้นมายังไข่เจียวไปจากมือของอาตมา แล้วกลืนกินลงไป อาตมาจำได้ว่าอาตมาคิดสงสัยอยู่ว่าอีกนานเท่าไรที่ไข่เจียวจะถูกขย้อนออกมาอีก แต่มันไม่ได้เกิดขึ้นเพราะโทบี้มีอาการดีขึ้นและสนุกสนานกับฤดูร้อนปีนั้น และมีชีวิตอยู่ต่อไปอีก 6 เดือน นี่ถ้าหากอาตมาหลงเชื่อคำแนะนำของสัตวแพทย์ที่ว่าดีที่สุด โทบี้คงจะถูกปลิดชีวิตไปแล้ว แต่อาตมาเลือกที่จะไม่ทำอะไรสักอย่าง นอกจากให้การดูแลโทบี้ จึงเท่ากับเป็นการเปิดทางให้สิ่งที่ไม่แน่นอนและไม่คาดคิดได้มีโอกาสเกิดขึ้น อาตมาจึงอยากบอกว่าคุณไม่สามารถทำอะไรบางอย่างที่เป็นประโยชน์สร้างสรรแล้ว ไม่ต้องทำอะไรเลยยังจะดีกว่า

งานทำบุญที่วัดป่าของเราเท่าที่ผ่านมาในปีนี้มีสาธุชนมาร่วมงานอย่างหนาแน่น และทุกคนมีความสุขกันมาก งานแรก คือ งานทำบุญวันมาฆบูชา อากาศดีพอควร งานทำบุญวันสงกรานต์ อากาศดีทีเดียว และพอถึงงานทำบุญวันวิสาขบูชา อากาศดีมาก ตอนนี้อากำลังรอที่จะจัดงานทำบุญวันอาสาฬหบูชา เพื่อฉลองวันครบรอบปฐมเทศนาของพระพุทธเจ้า ซึ่งปีนี้ตรงกับวันที่ 29 กรกฎาคม และเราจะเริ่ม 'เข้าพรรษาช่วงฤดูฝน' เป็นเวลา 3 เดือนในวันถัดไป

งานที่น่าตื่นเต้นอีกงานหนึ่งในเดือนกรกฎาคมนี้ ก็คือ การเดินขึ้นเขาสโนว์ดอน ซึ่งจะจัดขึ้นในวันที่ 15 กรกฎาคม โดยมีท่านมณาไปเป็นผู้นำคณะ การจัดงานสปอนเซอร์เดินขึ้นเขาและนั่งสมาธิใกล้ยอดเขาสโนว์ดอนครั้งนี้เป็นไอดีเดียวจากสมองของคนๆ หนึ่ง จุดประสงค์ก็เพื่อหาเงินมาช่วยผ่อนชำระหนี้สินของ ภู๊ด คอทเทจ (Wood Cottage) โดยการเชิญชวนสาธุชนจำนวนมากที่สุดให้มาร่วมกันเดินขึ้นเขาสโนว์ดอน และนั่งสมาธิร่วมกันในบริเวณใกล้ยอดเขาสโนว์ดอน แล้วเดินลงเขา และให้คนอื่นฯ บริจาคปัจจัยสนับสนุน ภู๊ด คอทเทจ โดยสปอนเซอร์ผู้ที่เดินขึ้นถึงยอดเขาสโนว์ดอนคนเดียวหรือหลายคนก็ได้แล้วแต่จิตศรัทธา การเดินทางจากวัดป่าถึงสโนว์ดอนเป็นระยะทางไกล เราไม่ต้องการให้คนที่เดินขึ้นเขา

เหนื่อยเกินไปจนง่วงหลับขณะขับรถกลับ ดังนั้น เราจึงจัดหารถโค้ชมาบริการ อย่างน้อยที่สุดทุกคนที่เข้าร่วมจะได้มีโอกาสหยุดงานไปเที่ยวหนึ่งวัน ได้สนุกสนาน ชมทิวทัศน์ที่สวยงาม รับอากาศบริสุทธิ์ และนั่งสมาธิ และหากสิ่งเหล่านี้มีผลช่วยผู้วัด คอกทเทจด้วย ก็นับว่าดียิ่งขึ้น

อาตมาจะไม่ได้เข้าร่วมเดินขึ้นเขาสโนว์ดอน เพราะต้องเดินทางไปเมืองไทยด่วนในเวลาอีก 2-3 วัน หวังว่าอาตมาใช้เวลาได้หยุดพักในป่าบ้าง แต่จะต้องไปปรากฏตัวร่วมงานที่จัดขึ้นในกรุงเทพฯ เพื่อหาเงินช่วยสนับสนุนการซื้อ ผู้วัด คอกทเทจ อาตมาจะไม่อยู่ที่วัดป่าของเราตั้งแต่วันที่ 6 - 18 กรกฎาคม

วันก่อนอาตมามองคูปฏิทินและเห็นว่าเวลาได้ผ่านไปแล้ว 1 ปีตั้งแต่เราได้เริ่มจัดการปฏิบัติธรรมในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ที่ผู้วัด คอกทเทจ ทุกเดือน เริ่มตั้งแต่เย็นวันศุกร์ถึงบ่ายวันอาทิตย์ โดยมีท่านมนาไปเป็นผู้นำการฝึกอบรม อาตมา รู้สึกยินดีที่เห็นว่ารายการนี้เป็นที่สนใจของคนจำนวนมาก เราซื้อผู้วัด คอกทเทจมาเมื่อสี่ปีก่อน ด้วยราคาที่แพงมาก แต่ผู้วัด คอกทเทจเป็นบ้านและที่ดินแห่งเดียวที่อยู่ใกล้วัดป่า และเป็นโอกาสเดียวที่เราจะได้ขยายวัด เวลานี้เราสงสัยว่าเราจะอยู่ได้ยังไงถ้าไม่มีผู้วัด คอกทเทจ เพราะผู้วัด คอกทเทจไม่เพียงแต่จะเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการปฏิบัติธรรมเท่านั้น แต่ยังช่วยให้เราสามารถต้อนรับอากาศอันตุนะที่มาเยือน และเป็นสถานที่ที่ผู้หญิงจะมีโอกาสได้มาพักอาศัยเพื่อฝึกปฏิบัติธรรมด้วย บริเวณสถานที่ของผู้วัด คอกทเทจ เงียบสงบ น่าอยู่มาก และห่างจากวัดป่าสันติธรรมเพียงแค่นั่งรถไฟไม่กี่ก้าว

เมื่อหลายสัปดาห์ก่อน อาตมาได้พบกับชายผู้หนึ่งในเรือนจำที่อาตมาไปเยี่ยม นักโทษชายผู้นี้ได้เอาพระพุทธรูปลักษณะแปลก สูงประมาณ 2 ฟุตมาอวดให้อาตมาดู บอกว่าเพื่อนคนจีนทำให้ เพื่อนนักโทษของเขาคนนี้อุตสาหอดทนนั่งพับกระดากที่หาพบแถวบริเวณปีกอาคารเรือนจำ แล้วนำมาประดิษฐานเป็นพระพุทธรูปที่นำมาห้ศรัทธา อาตมายินดีที่ทราบว่าเมื่อเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เข้ามาตรวจค้นห้องขังตามปกติ เจ้าหน้าที่เหล่านี้ได้แสดงความเคารพกับพระพุทธรูปองค์นี้มาก แต่อาตมาไม่ประหลาดใจเลยที่รู้ว่าเจ้าหน้าที่เหล่านี้รู้สึกตกใจเล็กน้อยที่เห็นว่าเกิดอะไรขึ้นกับกระดากแบบฟอร์มร้อยเรียงและคำร้องที่มีค่าของพวกเขา!

การมีบทบาทเกี่ยวข้องในการสอนพุทธศาสนาในเรือนจำอังกฤษของอาตมาได้เวียนมาครบรอบ 30 ปีแล้ว ย้อนหลังไปเมื่อเดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 1977 อาตมาได้เดินทางกลับมาที่ลอนดอนพร้อมกับหลวงพ่อบุชา โดยคิดว่าจะมาเยี่ยมเยียนเพียง 2 เดือน เราพักอยู่ที่วิหารแฮมป์สเต็ด ซึ่งเป็นที่ที่อาตมาได้รู้จักพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก และเป็นที่นี่ที่หน่วยงานราชทัณฑ์ส่งจดหมายติดต่อสื่อสารมาถึงเมื่อมีเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนา เราพักอยู่ที่วิหารนั้นได้ไม่นาน ก็มีจดหมายมาจากเรือนจำเพนตันวิลล์ และเรือนจำพาร์คเฮิร์สท์ และมีโทรศัพท์มาจากเรือนจำฮอลโลเวย์ ขอร้องให้ทางวิหารช่วยส่งคนไปเยี่ยมนักโทษชาวพุทธที่เรือนจำเหล่านี้ ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ก่อนหน้างานเฉลิมฉลองวาระการครองราชย์ครบ 25 ปีของสมเด็จพระบรมราชาินีนาถเอลิซาเบธที่สองของอังกฤษ อาตมาได้พาหลวงพ่อบุชาไปเยี่ยมพ่อแม่ของอาตมา และขณะนั่งอยู่บนรถไฟไปเมืองพอร์ตสมัท อาตมาได้ถามหลวงพ่อบุชาว่าอาตมาควรจะทำอย่างไรต่อไปหรือไม่ คำตอบที่ได้ไปเยี่ยมเรือนจำเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม หลวงพ่อตอบคำเดียวว่า 'ไปเลย!' ดังนั้น ปีนี้จึงเป็นปีที่ 31 ที่อาตมาจะต้องรับคำพิพากษาทำหน้าที่นี้ต่อไป!

**จดหมายข่าวจาก เจ้าคุณภานาวินเทศ (หลวงพ่อบุชฌัมโม) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อังกฤษ OBE แห่ง
วัดป่าสันติธรรม และองค์การสงเคราะห์กุศลในเรือนจำ**

The Forest Hermitage, Lower Fulbrook, nr Sherbourne, Warwickshire, CV35 8AS, United Kingdom.

ติดต่อท่านอาจารย์ ฌัมโม และองค์การกุศล - โทรฯ สายตรง : 01926 624385 มือถือ : 07941 013319

อีเมลล์ : Lpkhem@foresthermitage.org.uk

เว็บไซต์ : www.foresthermitage.org.uk

THE BUDDHA-DHAMMA FELLOWSHIP ทะเบียนการกุศลเลขที่ 289913. ANGULIMALA ทะเบียนการกุศลเลขที่ 294939.